

Nieuwsbrief december 2022

Footprint Nieuws

Ongeveer twee keer per jaar sturen we vanuit de landelijke Werkgroep Voetafdruk Nederland (WVN) enkele nieuwtjes over de ontwikkelingen met de mondiale voetafdruk. De term 'voetafdruk' is intussen al aardig ingeburgerd in Nederland. In gesprekken op radio en televisie bijvoorbeeld, lijkt niemand meer verbaasd te zijn als de term terloops wordt gehanteerd. De meest gebruikte vorm is wellicht de CO₂-voetafdruk ofwel de klimaatvoetafdruk, gezien de ernstige klimaatontwrichting. De land-voetafdruk mag ook wel wat meer de aandacht krijgen, want die hangt bijvoorbeeld sterk samen met de stikstof-problematiek en de grootschalige importen van plantaardige producten, zoals soja voor veevoer, maar ook palmolie, avocado's, bananen, koffie, etc. etc. Dit jaar was het overigens precies 25 jaar geleden dat het model van de Voetafdruk (uit Canada) in Nederland werd geïntroduceerd vanuit het Eco-centrum De Kleine Aarde in Bostel. Dat was in 1997, een jaar nadat het eerste boek erover uitkwam .

Halvering van de Voetafdruk in 2030?

In een recente brief van vier ministers aan de Tweede Kamer wordt melding gemaakt van een voorstel vanuit de Europese Unie om de mondiale voetafdruk gehalveerd te hebben in 2030! Dat hebben we eerder bepleit, samen met het Platform Duurzame en Solidaire Economie. Dit plan wordt waarschijnlijk besproken tijdens de grote conferentie over de mondiale biodiversiteit, die van 7 – 19 december wordt gehouden in Montreal, Canada.

Lees de brief van de vier ministers, via voetafdruk.eu

Het Living Planet Report 2022

Het internationale Living Planet Report wordt elke twee jaar gepubliceerd en is een uitgebreid onderzoek naar de trends in de wereldwijde biodiversiteit en de gezondheid van de natuur op onze planeet Aarde. Sinds 1970 is de populatiegrootte van vissen, vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen wereldwijd met **gemiddeld 69% afgenomen!** Dat blijkt uit het recent verschenen Living Planet Report 2022, dat door het Wereld Natuur Fonds Internationaal is uitgebracht, in samenwerking en enkele andere organisaties. Zie voor meer informatie op de [site van het WWF](#)

Petitie over CO₂-budgetten voor de Tweede Kamer

Op 11 januari 2022 heeft de WVN een petitie aangeboden aan de Tweede Kamercommissie EZK (Economische Zaken en Klimaat). Hierin heeft de werkgroep budgettering van CO₂ bepleit en de voordelen en kracht van een dergelijke aanpak onder de aandacht van de betreffende Kamerleden gebracht. Vanwege de corona-situatie op dat moment, vond het aanbieden en de toelichting via een digitale verbinding plaats. We stellen in onze petitie voor om elke Nederlander een jaarlijks CO₂-budget toe te kennen, dat jaarlijks langzaam maar zeker verminderd wordt om de klimaatdoelen van 2030 en 2050 te halen. Zo'n maatregel moet gelden voor iedereen en is dus eerlijk. Het zal naar onze verwachting een grote stroom aan creativiteit genereren om zo snel mogelijk duurzame, klimaat-neutrale energie-alternatieven te ontwikkelen en te implementeren in huizen, bedrijven en het vervoer. Een in Engeland goed onderzocht model zijn de TEQs, Tradable Energy Quotas, maar ook andere, niet verhandelbare opties zijn mogelijk. Wij bepleiten dat de overheid zo spoedig mogelijk onderzoekt op welke wijze een CO₂-budgetteringssysteem ingevoerd kan worden in Nederland.

Direct na het aanbieden van de petitie hebben wij alle Tweede Kamerfracties op de hoogte gesteld en een kopie van de petitie gestuurd. Tot op heden hebben wij echter nauwelijks reacties ontvangen of actie gegenereerd, ook niet na enkele herhaalde verzoeken. Uit de paar reacties die wij wel kregen blijkt dat men het voorlopig liever aan 'de markt' en (Europees) overleg overlaat. Wij denken dat het daar te laat voor is en het probleem te urgent. Recent hebben wij de Kamercommissie EZK daarom gevraagd om een tweede ontmoeting, nu live, om ons voorstel nogmaals krachtig te bepleiten.

Echter, onlangs kregen we bericht dat ons verzoek voor een commissievergadering van 18 december is geagendeerd. We houden u op de hoogte van de ontwikkelingen...

De 8 miljard en brief van Stichting Overbevolking en WVN

Het zal niemand ontgaan zijn: de wereld telt inmiddels 8 miljard mensen. Alhoewel de teller van de site van de Stichting Overbevolking nog op ongeveer 7,9 miljard staat. Zo precies weten we het niet, maar het is in elk geval veel te veel. Hoewel veel mensen bij "mijlpalen" de neiging hebben om enthousiast te zijn over een nieuw record, vinden wij van de Werkgroep Voetafdruk Nederland, samen met de Stichting Overbevolking, dat we hier van een dieptepunt moeten spreken.

Eind augustus hebben deze twee organisaties een "Adres" gestuurd aan de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2050. Deze door de regering ingestelde commissie rept niet over het ongewenst grote aantal mensen, zowel in Nederland als wereldwijd, met als belangrijkste argument dat we de draagkracht van de Aarde drastisch overschrijden.

Is energie-zelfvoorziening wel mogelijk?

Een regio die geheel zelfverzorgend wordt op duurzaam energiegebied. Hoe zou dat er uitzien?

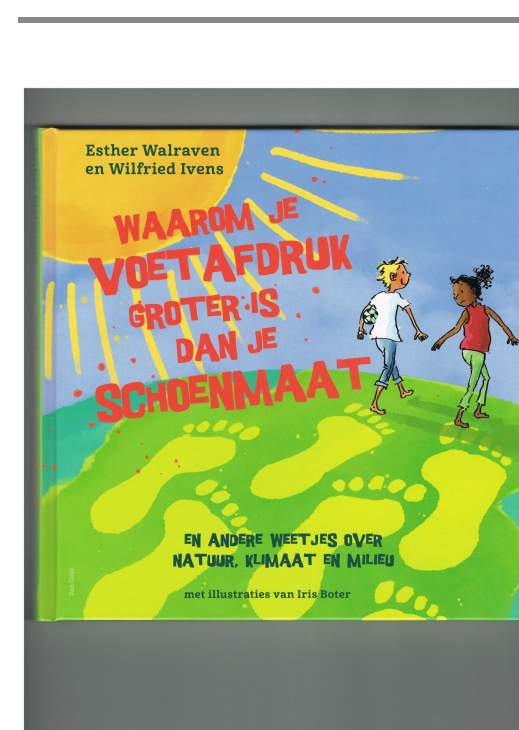
WVN-lid Han Sniijders keek daarvoor naar de opmerkelijke verschillen tussen bijvoorbeeld de provincies Drenthe en Zuid-Holland.

De provincie Drenthe is niet zo dichtbevolkt. In de duurzame variant van energievoorziening moet er binnen de provincie ruimte zijn voor energie-omzetters zoals zonnepanelen en windturbines. Huishoudens vragen die energie, tal van andere diensten daar bovenop het vijfvoudige. Als we zelfvoorzienendheid breder bezien: hoeveel grondstoffen zouden voor die energie-omzetters nodig zijn en vanwaar zouden die stoffen moeten worden betrokken? Drenthe bezit die stoffen niet, met transport, handel en welwillendheid komen zij van elders.

De provincie Zuid-Holland is veel dichter bevolkt bij dezelfde landoppervlakte. Veel meer huishoudens met de bijkomende diensten vragen naar evenredigheid meer energie en grondstoffen. De energie-omzetters leggen hier een veel groter beslag op het landschap.

Nederland als land houdt voor de berechningen het midden tussen die twee regio's. Duurzame energie vraagt veel meer van onze openbare ruimte (ongeveer 100 keer) en ten opzichte van de compacte fossiele energiecentrales ook veel meer materialiteit, dus grondstoffen (ongeveer 10 keer). En niet elk land kent een vluchtroute zoals de Noordzee voor ons, voor de energievoorziening. De Noordzee vertekent dus het beeld.

Zie [de hele notitie](#)

Onlangs verscheen een aantrekkelijk kinderboek met de titel 'Waarom je voetafdruk groter is dan je schoenmaat', gemaakt door Esther Walraven en Wilfried Ivens, met illustraties van Iris Boter. Het is een boek vol met vragen (en de antwoorden) in dezelfde stijl, in totaal ruim 50. Ze zijn verdeeld over thema's als de Aarde, de natuur, vervuiling, energie, acties en het voorstel ook een klimaatheld te worden. De vraag over de voetafdruk komt bij de Aarde aan bod, met als vervolgvraag 'Waarom we een tweede planeet nodig hebben'.

Het boek is een uitgave van Unieboek/Het Spectrum, en fraai vormgegeven door Marieke Oele. De prijs: 17,99 euro.

Persoonlijk Duurzaam Jaarverslag van Henk Tetteroo

Onlangs ontving de WVN een exemplaar van het Persoonlijk Duurzaam Jaarverslag (PDJ) 2021 van Henk Tetteroo. In dit 26 pagina's tellende jaarverslag vat de auteur samen wat hij in 2021 aan duurzame daden heeft verricht en welke impact dit heeft op zijn omgeving en voor zijn persoonlijke voetafdruk. Het blijkt inmiddels het tiende PDJ van deze actieve verduurzamer en klimatiger te zijn. Vrijwel alle aspecten van het leven komen in dit zeer helder en humoristisch geschreven boekje aan de orde, variërend van water en energie, afval, kleding, vervoer, gezondheid en digitalisering tot o.a. ook duurzame taal. Het is geïllustreerd met duidelijke grafieken en gelardeerd met leuke anekdotes en grapjes. Zeer lezenswaardig en inspirerend, met veel tips en voorbeelden waarmee iedereen aan de slag kan gaan om zijn of haar voetafdruk te verkleinen tot dicht bij het eerlijke Aarde-aandeel. Dat dat ook in Nederland kan bewijst Henk al tien jaar lang. Als iedereen zou leven als deze 'zuinige man met een gulle lach' – zoals hij zichzelf voorstelt op pagina 1 – zou Nederland er beter, duurzamer en leuker uitzien.

Geïnteresseerden kunnen het boekje aanvragen via h.tetteroo@gmail.com. Tegen betaling van de portokosten stuurt hij het dan toe. Henk stelt het zeer op prijs als zijn boekje gelezen wordt, en/of aandacht krijgt in (lokale) media en ook navolging krijgt.

Het Klokhuis over De Voetafdruk

Door te eten, te wonen, te kopen en te reizen gebruikt ieder van ons een stuk aarde. Dit noemen we de ecologische voetafdruk. Nederlanders leven letterlijk op te grote voet. Drie aardbollen, zoveel zouden we nodig hebben als iedereen op de wereld zou leven zoals wij in Nederland. Waar hebben we al die grond voor nodig?

Dit was de inleiding voor een inspirerende serie van vijf uitzendingen van Het Klokhuis over de Voetafdruk, die in mei en juni van dit jaar werden uitgezonden. [Nog terug te kijken!](#)

Deze e-mail is verstuurd aan [{{email}}](#).

Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#).

U kunt ook uw [gegevens](#) inzien en [wijzigen](#).

Voor een goede ontvangst voegt u g.hoogenboom@antenna.nl toe aan uw adresboek.